

AFFALDVARME
AARHUS

STRATEGISK ENERGIPLANLÆGNING OG CO₂-FANGST

v. Louise Langbak Hansen

AARHUS KOMMUNES KLIMAPLAN 2021-24

CO₂-neutral 2030 **OG** grøn omstilling

AARHUS HAR EN CO₂ MANGO PÅ 1,4 mio. tons

Behov for at fange 590.000 ton CO₂, som vi udleder for meget i 2030

HVAD SER VI IND I, I AARHUS?

Transformation af energisystemet til fossilfrihed

Politiske mål

CO2-neutralitet i 2030
1,5 grader
En god by for alle

Store investeringer

Byggeprojekter
Infrastruktur
Energiproduktion
Min. 8,4 mia. kr. i energi

Vi vækster

50.000 flere i 2030
30.000 nye jobs i 2030

Trends

Elektrificering
Decentralisering
Digitalisering

Usikre rammer

Teknologiudvikling
Teknologivalg
Regulering
Forretningsmodeller

?

VI HAR 9 ÅR TIL RETTIDIG PLANLÆGNING OG IMPLEMENTERING

- Frivilligt
- Samfinansiering
- Projektledelse roterer
- Styregruppeformandspost roterer

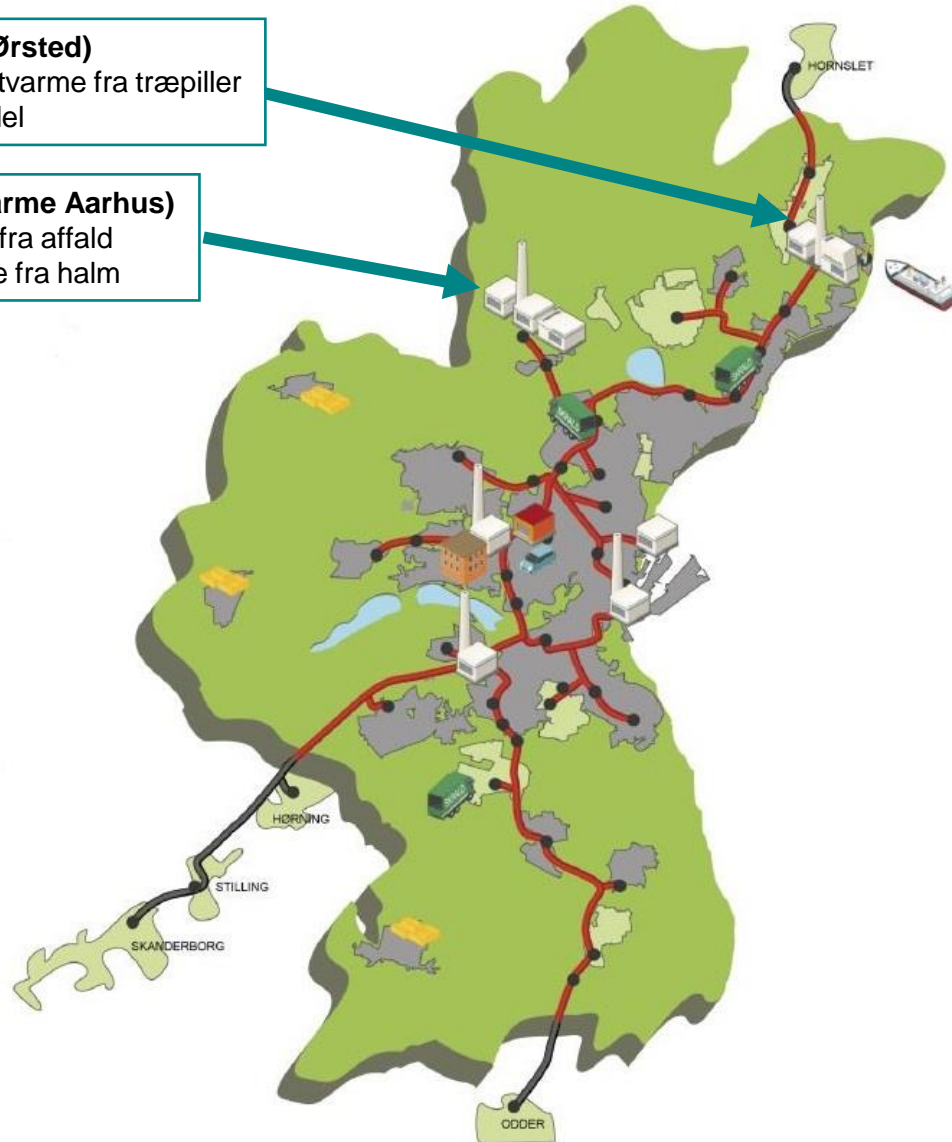
ENERGISTRATEGI AARHUS

Studstrup (Ørsted)

545 MW kraftvarme fra træpiller
80 MW elkedel

Lisbjerg (AffaldVarme Aarhus)

90 MW kraftvarme fra affald
110 MW kraftvarme fra halm

De strategiske fokuseringer er:

- 1 Udvikle vores unikke potentiale til fremtidens energiparker
- 2 Elnettet som omdrejningspunkt - også for løsninger til fremtidens transport
- 3 Fjernvarme som forudsætning for bysamfundets effektive energisystem
- 4 Større robusthed og sikkerhed med øget lokal energiproduktion
- 5 Data som kilde til øget værdiskabelse og effektivt samspil
- 6 Rettidig og omkostningseffektiv udbygning og vedligeholdelse af infrastruktur igennem styrket fælles model
- 7 Byplanlægning sikrer plads til fremtidens energisystem
- 8 Fælles om nødvendige rammevilkår
- 9 Fælles Innovation som dynamo for lokal udvikling
- 10 Stærkt partnerskab som vigtig grundsten for omstillingen

FOKUS 1: Energiparker

Udvikle vores unikke potentiale til fremtidens energiparker

- Stor-skala energianlæg
- Grundlag for omstilling af hele energisystemet til fossilfrihed! (sektorkobling)
- Løser samfundsmæssige opgaver
- Elektrificere og affald og biomasse
- Nye produkter f.eks. fuels (PtX) og CO₂-fangst
- Store investeringsbeslutninger frem mod 2030
- Udnytte værdi af eksisterende investeringer på 18 mia. kr. (anlæg og net)

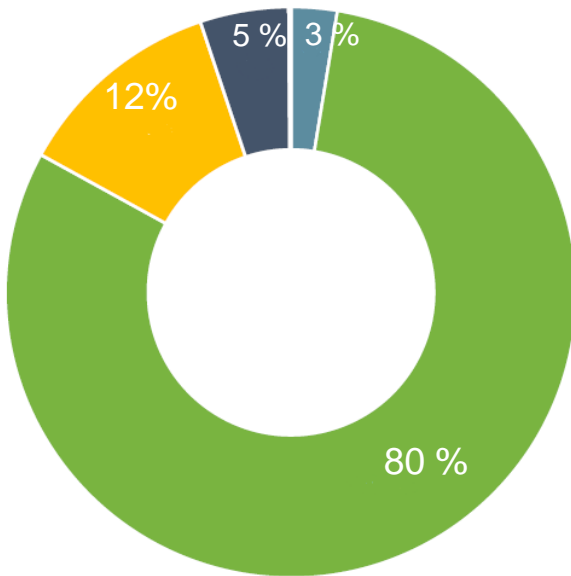
CC POTENTIALIA FRA ENERGIPARKEER I AARHUS

I dag:

Lisbjerg: 500.000 CO₂ ton pr. år

Studstrup: 1.000.000 CO₂ ton pr. år (forv. mindre i 2030)

Produktion 2019

- EL
- Ikke-bionedbrydeligt affald
- Kul
- VE (Biomasse, Overskudsvarme, Bionedbrydeligt affald)

CO₂ lagring

Fossilt CO₂

20%

CO₂ neutralt
(0,3 mio. ton/år)

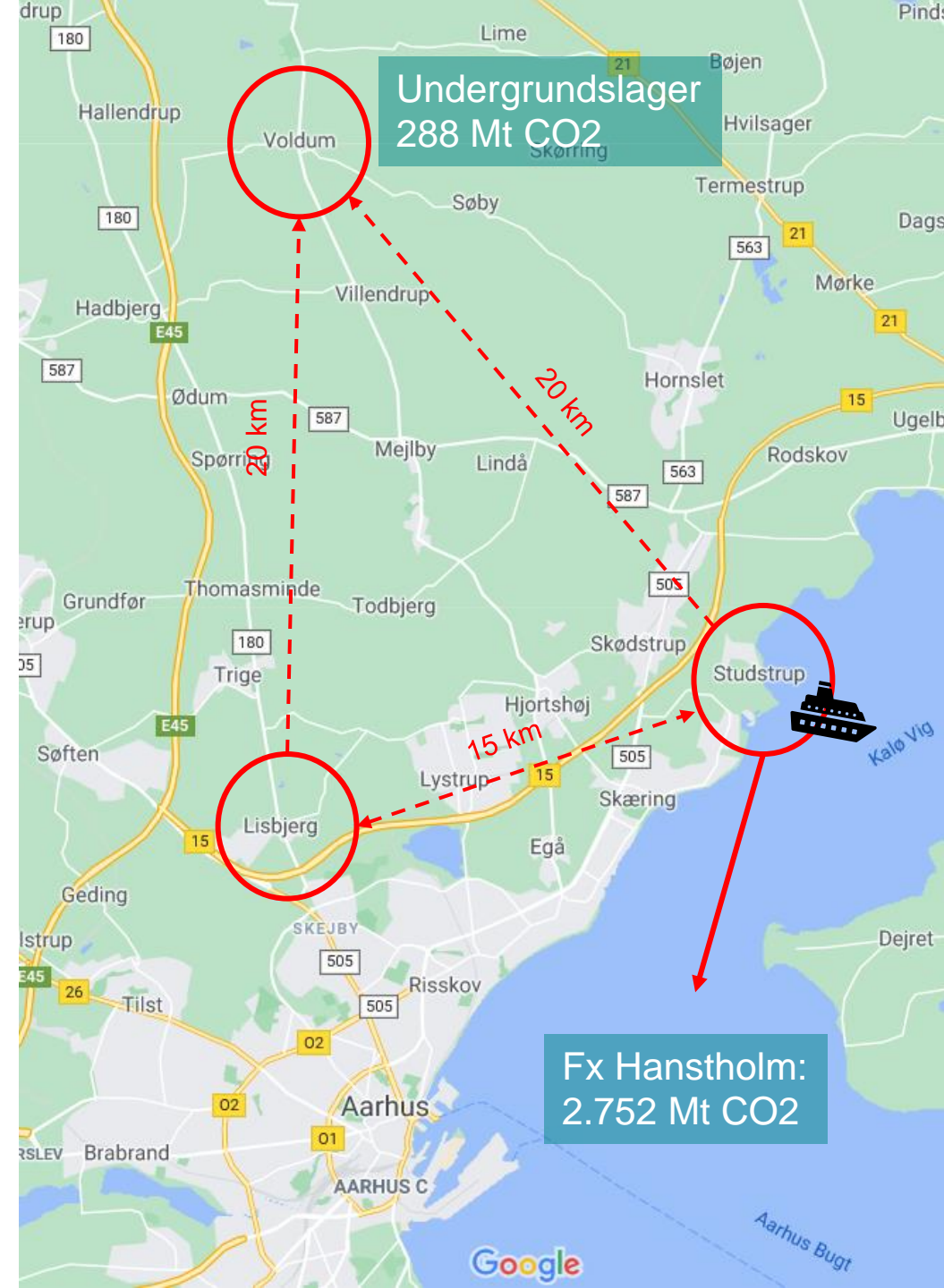
Biogent CO₂

80%

CO₂ negativt
(1,2 mio. ton/år)

CO₂ anvendelse

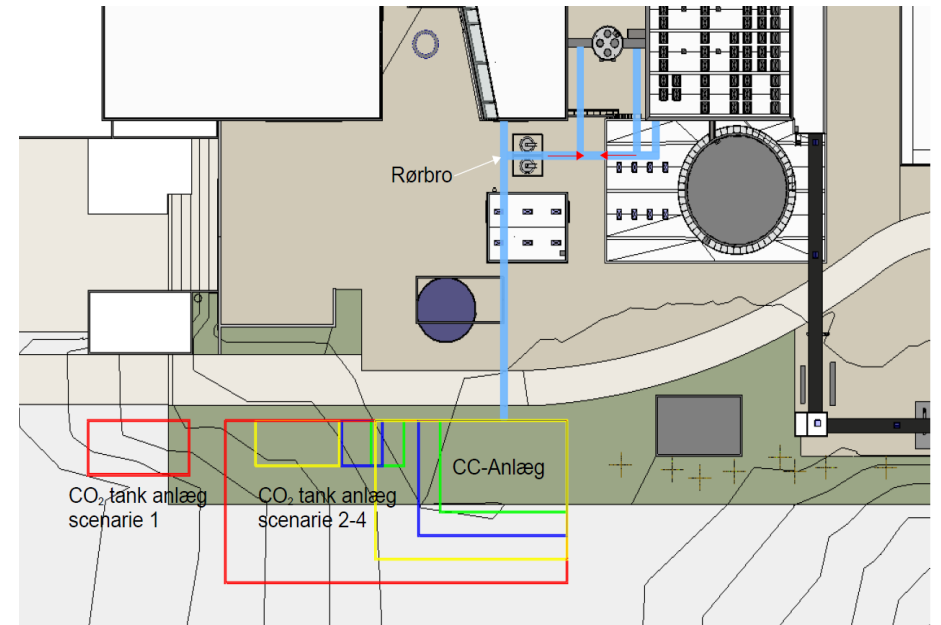
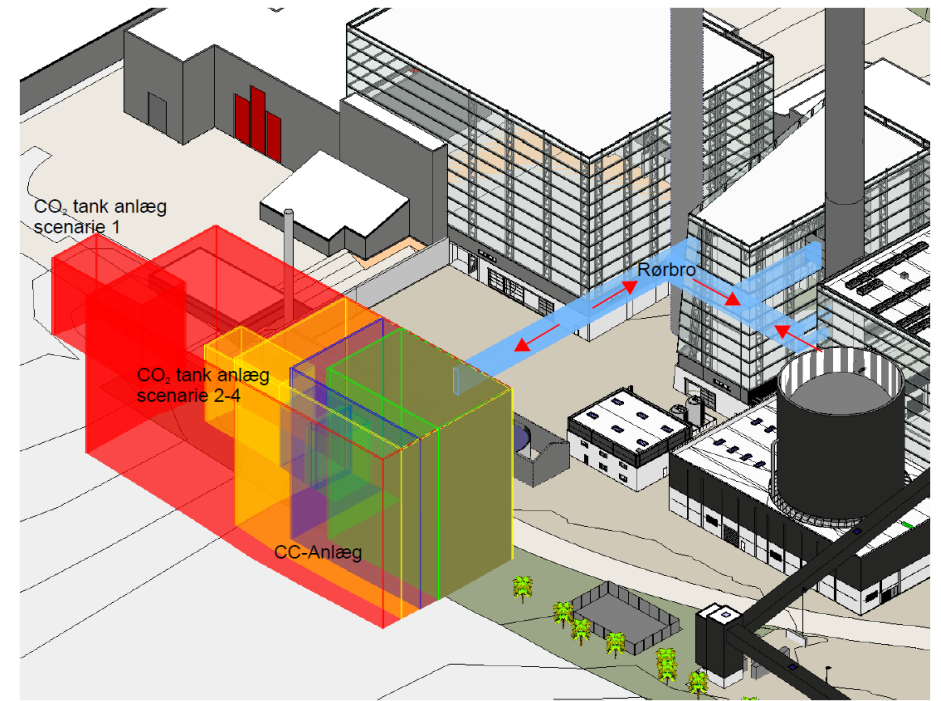
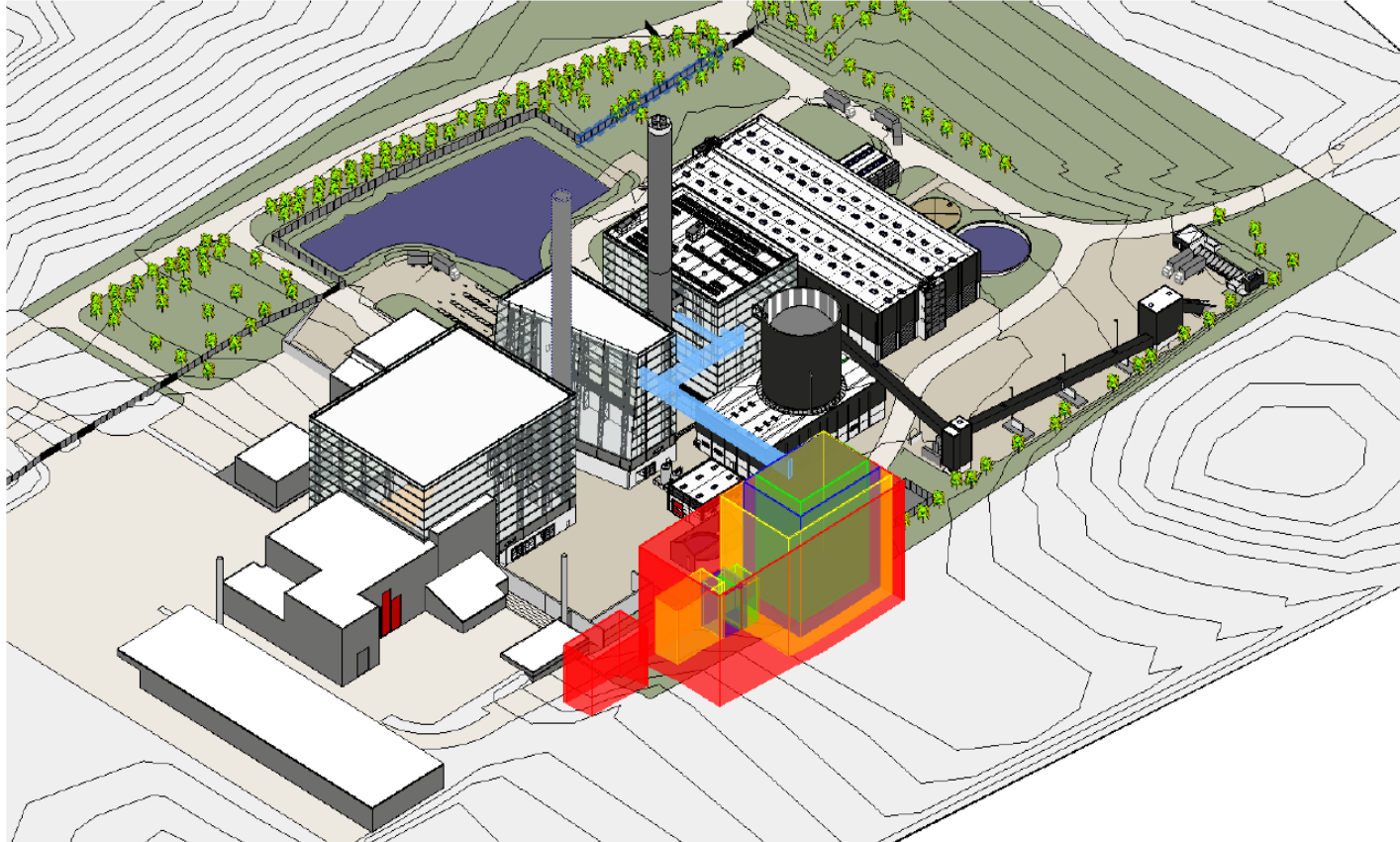
CO₂ neutralt
elektrobrændsel
(PtX)

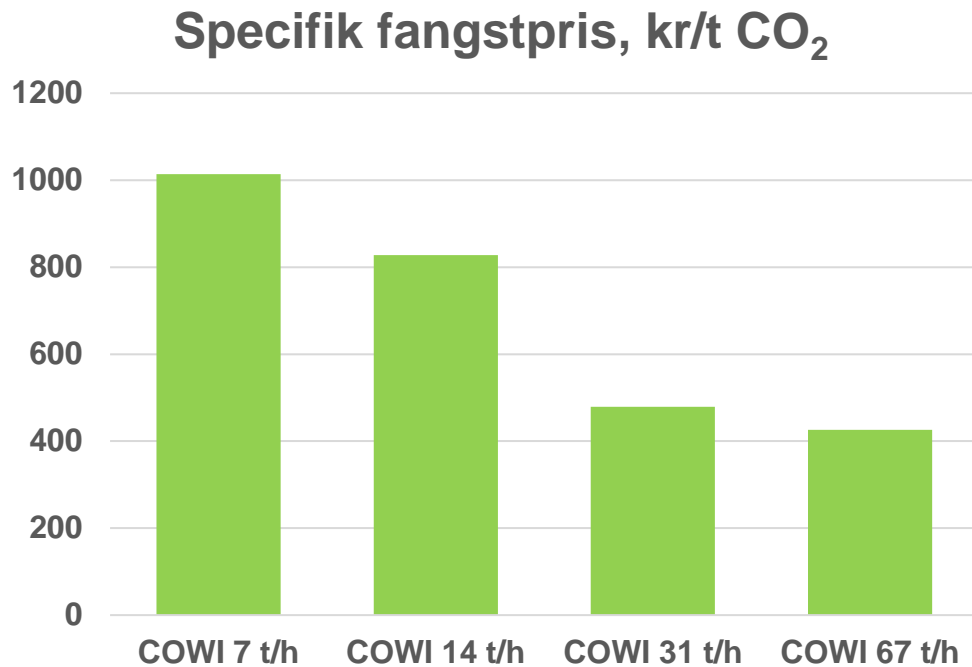
CC LISBJERG

Layout og pladsbehov

CC LISBJERG – 500.000 TON CO₂

CO₂ fangst pris

	Scenarie 1 Alle linjer Biogen+fossil liquefaction	Scenarie 1 Alle linjer Biogen+fossil kompression	Scenarie 2 Affaldslinjer Biogen+fossil	Scenarie 3 Affaldslinjer Fossil	Scenarie 4 Linje 4 Fossil
CO ₂ indfanget ton/h	67	67	31	14	7
CO ₂ indfanget ton/år	495.000	495.000	249.000	109.000	55.000
Specifik omkostning DKK/ton CO ₂	426	371	479	828	1.014

Obs: Landtransport, havnelager, søtransport og lager ikke prissat

CC LISBJERG

CO₂ fangst får betydning for energisystemet

Scenarie	Indfanget CO ₂ ton/h	EI	Varme
		Produktion MW	Produktion MW
0	0	53	160
1 (lique)	66,9	7	216
1 (gaskompr)	66,9	12	211
2	31,1	30	195
3	13,6	40	176
4	6,9	47	171

TEKNISK ER VI KLAR TIL CC I AARHUS, MEN...

Fire

Tre elementer skal afklares
...og håndteres i sammenhæng for at nå i mål

#1

Hvem transporterer
og lagrer CO2'en?

#2

Hvordan sikres
finansiering?

#3

Kobling til affalds- og
varmeregulering?

#4

Kobling til det
samlede
energisystem

Behov for tæt dialog med sektoren alle tre elementer for at bane vejen frem

RAMMEBETINGELSER – IKKE SKÆVVRIDE BRANCHER!

CCS (Storage)

- Hvis Fjernvarme kunderne skal betale => vi mister fjernvarmesystemet!
- Hvis Affalds kunderne skal betale => Affaldet flyder til de anlæg, der ikke har CC

Alternative tanker:

- Skattefinansieres
- Særafgift på affaldet => Alle betaler, og rammer alle affaldsanlæg ens
- Udvid EU-kvotesystemet, så man kan få kredit for CO₂-fangst på anlæg i I-lande (i dag fx CO₂-kredit for at I-lande kan rejse skov i U-lande)

SORT, GRØN OG NEGATIV CO₂

Vi skal have styr på begreberne. En del af løsningen ligger heri!

Hvordan regner vi afgifter og CO₂-reduktion "rigtigt" ?

Affaldforbrændingsanlæg: 45 % fossil og 55 % biogent CO₂

Biomassekraftvarme: 100 % biogent CO₂

CCU (Utilization)

Arbejd med værdikæderne => når CO₂-prisen stiger, stiger betalingsvilligheden for nye produkter fra flere brancher (fly, skibs-, tung transport m.v.)

TRE HOVEDPUNKTER

- Vi er klar til CC i Aarhus! Taskforce etableres nu.
- Sammentænk CCUS og energisystemet for at opnå vigtige synergier
- Vi har brug for rammer for transport, lager, udnyttelse og betaling!

